

музикування створює сприятливе середовище для самовираження, експериментування та колективної творчості, що є важливим для формування творчої особистості. Для поглибленого розуміння та оптимізації процесу спільного музикування необхідні подальші дослідження, спрямовані на дослідження впливу спільного музикування на розвиток емоційного інтелекту та соціальної адаптації вихованців та вивчення впливу спільного музикування на розвиток творчого потенціалу педагога, його професійне зростання та особистісне самовдосконалення.

Список використаних джерел

1. Барановська І., Перевертень А. Музичне мистецтво як засіб активізації творчого потенціалу молодших школярів. *Актуальні проблеми мистецької підготовки*. 2019. Вінниця: Корзун Д.Ю., С. 3-7.
2. Беляєва О. О. Музично-педагогічні ідеї Карла Орфа та їх інтерпретація в сучасній музичній освіті. *Проблеми музичної освіти*. 2017. Вип. 26. С. 5-14.
3. Гребенюк М. Вплив методу К. Орфа на розвиток музичної творчості дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2017. Вип. 1. С. 136-141.
4. Орф К. Schulwerk. Mainz: B. Schott's Söhne, 1963. 214 с.
5. Поповська О.А., Якименко Ю.І., Береженна Л.Ю. Елементарне музикування Карла Орфа як засіб розвитку довольності пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку з ознаками обдарованості. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 24. С. 137-147
6. Рудь Н. П. Колективне музикування як засіб естетичного виховання учнів. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2014. Вип. 31. С.138-141.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Леся Старовойт, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

INNOVATIVE APPROACHES TO THE CREATIVE ACTIVITY OF THE TEACHER IN THE CONTEXT OF CONTINUITY OF PRESCHOOL AND PRIMARY EDUCATION

Lesia Starovoit, Candidate of Pedagogy, Associate Professor

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

Анотація. У статті розглянуто інноваційні підходи до організації творчої діяльності педагога в контексті забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою. Акцент зроблено на інтерактивних методах, інтеграції змісту, STEAM-освіті, арт-методиках, проєктній діяльності та цифрових технологіях як ефективних засобах формування цілісного й креативного освітнього середовища.

Ключові слова: інновація, творчість, наступність.

Abstract. The article discusses innovative approaches to the organisation of teacher's creative activity in the context of ensuring continuity between preschool and primary education. The emphasis is placed on interactive methods, content integration, STEAM education, art methods, project activities and digital technologies as effective means of forming a holistic and creative educational environment.

Key words: innovation, creativity, continuity.

Сучасна система освіти в Україні перебуває в умовах постійних змін і трансформацій, що зумовлює необхідність пошуку нових підходів до організації освітнього процесу. Одним із пріоритетних завдань є забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти як запоруки цілісного та безперервного розвитку особистості дитини.

У цьому контексті особлива увага спрямована на творчу діяльність педагога, яка є не лише професійною компетентністю, а й необхідною умовою для формування мотиваційного, емоційного й пізнавального комфорту дитини в перехідний період. Інноваційні підходи відкривають нові можливості для підвищення ефективності освітнього процесу й гармонізації переходу дитини із закладу дошкільної освіти до закладу загальної середньої освіти. Успішна реалізація таких підходів потребує не лише методичної підготовки, а й переосмислення педагогом своєї ролі як натхненника, наставника і фасилітатора освітнього процесу. Таким чином, дослідження інноваційних підходів до творчої діяльності педагога в умовах наступності є вкрай важливим і своєчасним, оскільки спрямоване на вдосконалення освітнього середовища, що відповідає запитам сучасного суспільства та розвитку дитини XXI століття.

У педагогічній науці поняття творчості розглядається як здатність до створення нового, оригінального, соціально значущого продукту. У контексті професійної діяльності педагога творчість виявляється в умінні розробляти нестандартні методи навчання, адаптувати освітній матеріал до індивідуальних особливостей учнів, ініціювати нові форми взаємодії з дітьми та колегами.

Ми погодуємось з думкою В. Сухомлинського, що творчість у педагогіці – це не привілей, а необхідна умова професійної діяльності, яка забезпечує живий і захопливий процес навчання. О. Савченко підкреслювала важливість творчої діяльності вчителя початкової школи у формуванні особистості молодшого школяра. Її праці акцентують на доцільності використання варіативних методик навчання та створенні умов для розвитку дитячої креативності. І. Зязюн, який розробляв філософсько-педагогічні засади педагогічної майстерності, трактував творчість як основу професійної культури вчителя, а педагогічну діяльність – як духовне творення. Н.Ничкало акцентує увагу на значенні інновацій та творчості в підготовці майбутніх педагогів, зокрема в умовах змін парадигми освіти. О. Пометун обґрунтувала необхідність активних, творчих форм взаємодії з учнями, зокрема через інтерактивні технології навчання.

Окреме місце займає розвиток креативності педагога як професійної якості. Вона проявляється у здатності генерувати нестандартні ідеї, виявляти ініціативу, гнучко реагувати на педагогічні ситуації, створювати позитивний емоційний фон для навчання [2].

У сучасних умовах ефективна творча діяльність педагога неможлива без постійного професійного розвитку, відкритості до нових технологій і тісної взаємодії з освітнім середовищем. Вона також тісно пов'язана з інноваційністю, тобто прагненням до вдосконалення змісту, методів і форм освітнього процесу відповідно до викликів часу.

У контексті дослідження інноваційних підходів до творчої діяльності педагога важливо враховувати проблему наступності між дошкільною та початковою ланками освіти. Цей перехід є критично важливим етапом у житті дитини, адже саме в цей час змінюється не лише зміст і форма освітньої діяльності, а й сама роль дитини в освітньому процесі – від вільної гри до цілеспрямованого навчання. Тому творча діяльність педагога відіграє ключову роль: саме вона здатна стати тим інструментом, що забезпечує гнучке й м'яке перетікання освітнього процесу з однієї ланки до іншої. Інноваційні підходи – інтегроване навчання, проєктні методики, ігрові технології, застосування елементів STEAM – дають можливість побудувати навчання в початковій школі на знайомих для дитини дошкільних засадах, зберігаючи її інтерес, активність і відчуття безпеки.

Творчий педагог, який усвідомлює значення наступності, здатен не лише адаптувати зміст навчання до індивідуального рівня розвитку дітей, а й створити освітнє середовище, в якому дитина не втрачає вже здобутого, а навпаки – розвиває його в нових формах [5].

В умовах наступності дошкільної та початкової освіти особливого значення набуває пошук таких педагогічних рішень, які забезпечують плавний перехід дитини від гри до навчання без втрати інтересу, активності й креативності. Інноваційна творча діяльність педагога виступає засобом налагодження цього переходу і ґрунтується на поєднанні різноманітних сучасних підходів і технологій.

Одним із таких сучасних підходів є інтерактивність, яка передбачає активну участь дітей у процесі здобуття знань, постійну взаємодію з педагогом, однолітками й освітнім середовищем [3]. Серед ефективних методів – «мозковий штурм», рольові ігри, технології «кейс-методу», «акваріума», метод «ситуаційного моделювання». У дошкільному віці ці методи природно вплітаються в ігрову діяльність, а в початковій школі – стають основою для розвитку критичного мислення та комунікативних умінь. Творчий педагог, використовуючи інтерактивні методи, не просто передає знання, а стимулює дитину до самостійного пошуку відповідей, формує впевненість у власних діях.

Доповненням до інтерактивних методів є інтеграція змісту навчання, яка виступає потужним інструментом для розвитку цілісного сприйняття світу. Для дитини важливо, щоб нові знання були логічно пов'язані між собою, ґрунтувалися на реальному досвіді та викликали емоційне залучення. Інтегровані заняття дають змогу об'єднати елементи мовленнєвого розвитку, математики, природознавства, мистецтва, трудової діяльності навколо єдиної теми. Такий підхід особливо ефективний при реалізації креативних проєктів, проведенні тижнів тематичних занять, свят чи театралізованих дійств. Він стимулює педагогів до пошуку нових форм організації матеріалу, активує їхню уяву, що безпосередньо впливає на якість освітнього процесу [1].

У цьому контексті особливої уваги заслуговує модель STEAM-освіти (наука, технології, інженерія, мистецтво, математика), яка сприяє формуванню навичок міждисциплінарного мислення, творчого підходу до вирішення проблем, а також дає змогу педагогам урізноманітнити свою діяльність. У дошкільному та молодшому шкільному віці цей підхід реалізується через спостереження за природними явищами, досліди, конструювання, створення простих моделей [4].

Поряд із технічними складовими, не менш важливою є емоційна та естетична складова освіти, яку забезпечують арт-методики (малювання, ліплення, музика, театралізація). Вони сприяють емоційному розвитку дитини та є органічним полем для творчої самореалізації педагога. Арт-методи дозволяють навчати через емоції, образ, рух, що є природним способом пізнання світу для дитини [6].

Ще одним ефективним інструментом на етапі переходу від дошкілля до школи є проєктна діяльність. Вона дозволяє об'єднати кілька видів діяльності в межах спільної теми: діти можуть досліджувати, створювати презентації, розповіді, макети, проводити експерименти. Для педагога це — поле творчості в плануванні, організації й супроводі таких процесів.

І, нарешті, сучасна освіта неможлива без цифрової компетентності педагога, яка є однією з ключових. Використання цифрових інструментів не лише урізноманітнює освітній процес, а й розкриває нові можливості для творчості: візуалізація навчального матеріалу, інтерактивні ігри, створення електронних книжок, анімацій, освітніх відео тощо. Серед популярних платформ і сервісів, які використовуються педагогами: LearningApps, Padlet, Canva for Education, Google Workspace, Zoom, Classtime, Wordwall, Scratch, Mozaik Education. Їх інтеграція в освітній процес сприяє підвищенню мотивації дітей, формуванню цифрової грамотності, а також розширює інструментарій творчої діяльності самого педагога.

Таким чином, у сучасних умовах реформування освіти питання наступності між дошкільною та початковою ланками набуває особливої актуальності. Саме в цей перехідний період відбувається формування ключових засад навчальної діяльності, емоційної стабільності та мотивації дитини до пізнання. Забезпечити ефективний і м'який перехід можливо лише за умови творчої, гнучкої та інноваційної діяльності педагога. Творча діяльність є не лише особистісною характеристикою вчителя, а й педагогічною

необхідністю. Вона охоплює здатність до генерування ідей, варіативності методів, рефлексії та адаптації до потреб конкретної дитини. У свою чергу інноваційні підходи відкривають нові можливості для підвищення ефективності та емоційної привабливості освітнього процесу. Вони не лише розвивають творчий потенціал дітей, а й сприяють професійному зростанню педагога. Ключовим чинником успішної реалізації наступності є формування творчого освітнього середовища, що об'єднує зміст, форми, технології та простір у єдину систему, зорієнтовану на розвиток, комфорт і активну позицію дитини.

Список використаних джерел

1. Кравченко І. П. Інтегроване навчання в дошкільних навчальних закладах: методичні рекомендації. Київ: Видавничий центр «Академія», 2021. 156 с.
2. Литвиненко Т. О. Формування творчої особистості в контексті сучасної початкової освіти. *Педагогічний дискурс*. 2022. № 3. С. 47-54.
3. Любчак Л.В., Кривошея Т.М. Використання інтерактивних технологій навчання у фаховій підготовці майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу. *«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»*: зб. матеріалів XIV Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 7 листопада 2017 р. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 14. С.93-98.
4. Мельник С. П. STEAM-освіта в дошкільному та початковому навчанні: теорія і практика. Харків: Фоліо, 2023. 192 с.
5. Старовойт Л.В. Методика творчого розвитку молодших школярів у процесі трудового навчання та художньої праці: Дис... канд. наук: 13.00.02, 2009.
6. Brovchak, L. S., Starovoit, L. V., Likhitska, L. M., Todosiienko, N. L., & Shvets, I. B. Integrating music, drama and visual arts in extracurricular programs: enhancing psychological development in early schoolaged children. *Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies*, 5(3), 2024. P.1-13

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

Шпак Тетяна, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: К.А.Колеснік, докторка філософії (PhD), доцентка

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING THE READINESS OF OLDER PRESCHOOL CHILDREN FOR SCHOOL EDUCATION.

Shpak Tetiana, bachelor's student (master's student)

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті розглянуто педагогічні умови, необхідні для успішного формування готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі. Проаналізовано ключові аспекти готовності, включаючи інтелектуальну, соціально-емоційну та психологічну підготовку. Визначено ефективні педагогічні стратегії та методи, спрямовані на розвиток у дітей необхідних навичок та якостей для успішного переходу до шкільного навчання.

Ключові слова: готовність до школи, старший дошкільний вік, педагогічні умови, навчання в школі, інтелектуальна готовність, соціально-емоційна готовність.